

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Анни Грігорян

«Пряма та опосередкована реалізація концепту SECRET у англомовному художньому дискурсі», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки

Лінгвоконцептологія як специфічний різновид семантики спрямована на дослідження національно-культурної складової одиниць ментального лексикону – концептів, «план вираження» яких представлений необмеженим рядом мовних одиниць. На відміну від семантики, дослідницький об'єкт якої складає значення як план змісту мовних одиниць, дослідницьким об'єктом лінгвоконцептології є концепт – значно ширше поняття, що має «наскрізний» характер і включає також семантику текстових і дискурсних утворень (паремії, афоризми, художні твори тощо).

У цьому контексті лінгвоконцептологічне дослідження Анни Ігорівни Грігорян спрямоване на вивчення конкретних ментальних одиниць, що мають культурну специфіку і знаходять вираз у мові та мовленні – прямих та опосередкованих засобах реалізації концепту SECRET у англомовному художньому дискурсі.

Актуальність дослідження полягає у застосуванні когнітивно-комунікативного підходу до дослідження певних шарів англомовної лексики. Дисертантка розглядає лексичні та фразеологічні одиниці, що вербалізують концепт SECRET в англійській мові, крізь призму дефініційного та етимологічного аналізу.

Матеріал дослідження становлять дані лексикографічних джерел та художні контексти обговорення та приховування секретів, виокремлені з англомовної художньої літератури та кінодискурсу.

Методи дослідження – відповідні його завданням.

Наукова новизна роботи полягає у встановленні структури концепту SECRET з урахуванням основних положень когнітивної лінгвістики та лінгвокультурології. Уперше здійснено дефініційний та етимологічний аналіз значення імені концепту SECRET, визначено та проаналізовано ядерні та периферійні семи концепту SECRET; визначено фразеологічні засоби репрезентації концепту SECRET. Значущим внеском є розроблення власної класифікації стратегій та тактик збереження та розкриття секретів у художньому дискурсі, а також здійснений контекстуально-інтерпретаційний аналіз тактик збереження та розкриття секретів. Крім того, уперше встановлено прямі та опосередковані мовленнєві засоби реалізації концепту SECRET у англомовному художньому дискурсі.

Окремо слід відзначити встановлення детального переліку фразеологічних засобів репрезентації концепту SECRET, їх диференціацію на групи відповідно до семантики та опорної лексики, а також культурологічний аналіз паремічних одиниць репрезентації концепту SECRET.

Теоретична та практична значущість дослідження є очевидною. Внесок у прагматику, когнітивну семантику та концептологію розширює обсяг знань про досліджувані явища.

Усі узагальнення та результати дослідження, зокрема ті, що характеризують його наукову новизну, отримано самостійно. А.І. Грігорян взяла участь у семи наукових конференціях та опублікувала три статті у фахових виданнях України, що свідчить про прагнення дисертантки представити власне дослідження та отримати фахову оцінку результатів.

Структура дисертації систематизує відомості, зібрані, класифіковані та здобуті дисертанткою у процесі дослідження. Спостерігається логічний перехід від загальнотеоретичних положень до конкретних характеристик та значень. Водночас слід відзначити певний структурний дисбаланс: перший та другий розділи містять по 40 сторінок, тоді як третій розділ – 162 сторінки.

Попри незаперечну наукову цінність рецензованої дисертації, окремі аспекти потребують уточнення. По-перше, виникає питання щодо пояснення того, чому розкриття секрету часто супроводжується відчуттям провини. По-друге, потребує уточнення виокремлення двох видів брехні: замовчування та спотворення.

Зазначені зауваження не знижують високої оцінки проведеної роботи та отриманих результатів.

Дисертація Анни Ігорівни Грігорян «Пряма та опосередкована реалізація концепту SECRET у англomовному художньому дискурсі» є цілісним науковим дослідженням, що свідчить про формування дослідника з належною теоретико-методологічною підготовкою, здатного аналізувати та інтерпретувати складні мовні явища, презентувати власну дослідницьку діяльність у кваліфікаційній роботі відповідно до вимог пунктів 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 431 від 21.03.22 р.). Авторка дисертації, Анна Грігорян, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
професійного спрямування
Одеського національного
університету імені І.І. Мечникова

Рудік І. В.

Особистий підпис *І. Рудік*

ВІДДІЛ
КАДРІВ *В. Овчар* ЗАСВІДЧУЮ
ДИРЕКТОР ВІДДІЛУ КАДРІВ